

Bruxelles, 10. studenoga 2022.
(OR. en)

14542/22
ADD 1

LIMITE

CORLX 1051
CFSP/PESC 1519
CODUN 58
COARM 229
CONUN 266

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	10. studenoga 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Predmet:	PROJEKTNI DOKUMENT „Poticanje inovacija: razvojne tehnologije i međunarodna sigurnost”

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument HR(2022) 268.

Priloženo: HR(2022) 268

PROJEKTNI DOKUMENT
„Poticanje inovacija: razvojne tehnologije i međunarodna sigurnost”
HR(2022) 268

Uvod

Napredak u znanosti i tehnologiji ključan je pokretač gospodarskog i društvenog razvoja i blagostanja. Međutim, kako je glavni tajnik UN-a naveo u izvješću iz 2021. naslovljenom „[*Current developments in science and technology and their potential impact on international security and disarmament efforts*](#)” (Trenutačan razvoj u znanosti i tehnologiji i njegov mogući utjecaj na međunarodnu sigurnost i napore u području razoružanja), sve je veća zabrinutost da „razvoj u znanosti i tehnologiji koji je važan za sigurnost i razoružanje nadmašuje sposobnost normativnih i upravljačkih okvira za razumijevanje rizika i upravljanje njima”.

Institut Ujedinjenih naroda za istraživanje razoružanja (UNIDIR) autonomna je institucija u okviru Ujedinjenih naroda koja provodi neovisna istraživanja o razoružanju i povezanim problemima, posebno o pitanjima međunarodne sigurnosti. UNIDIR je povijesno imao vodeću ulogu u podupiranju napora za razumijevanje sigurnosnih implikacija brzog i transformativnog tehnološkog napretka i odgovaranje na njih. Danas se taj rad odvija u okviru namjenskog višegodišnjeg **programa za sigurnost i tehnologiju** (SECTEC) koji je ključan pružatelj znanja za međunarodnu diplomatsku zajednicu, privatni sektor i civilno društvo i koji povezuje te aktere (samo u posljednje dvije godine preuzeto je više od 13 000 publikacija, a više od 6500 ljudi sudjelovalo je na događanjima). Zahvaljujući radu u okviru SECTEC-a postignut je i važan učinak politike, uključujući posebne navode u dvama izvješćima o konsenzusu o međunarodnoj kibersigurnosti koja je usvojila Opća skupština UN-a.

Predloženi dvogodišnji projekt pod nazivom „**Poticanje inovacija: razvojne tehnologije i međunarodna sigurnost**” bit će usmjeren na **odabrane ključne razvojne tehnologije** i njihov potencijalni utjecaj na međunarodnu sigurnost. Rad u okviru ovog projekta

organizirat će se u trima područjima djelovanja kako je detaljno opisano u sljedećem odjeljku.

Projekt će biti u potpunosti integriran u širi program rada SECTEC-a, iskorištavanjem znanja i mreža koji su već uspostavljeni u okviru šireg programa te doprinošenjem postizanju njegovih općih ciljeva koji su blisko usklađeni s temeljnim [mandatom Instituta](#):

- **Oblikovanje politika i donošenje odluka.** Tehnološke inovacije unose nove razine nesigurnosti u globalno sigurnosno okruženje i dovode u pitanje tradicionalno razumijevanje sukoba, kao i koncepte i odgovore u području nadzora naoružanja. Multilateralna struktura za razoružanje, kao i regionalni i nacionalni mehanizmi, morat će prilagoditi svoje alate i postupke kako bi razvili djelotvorne odgovore politika na nove tehnologije. Radom u okviru SECTEC-a nastojat će se doprinijeti oblikovanju takvih odgovora politika te u tom procesu staviti na raspolaganje informacije stvaranjem znanja, savjetovanjem i novim idejama.
- **Smanjiti razlike u znanju o tehnološkim aspektima međunarodne sigurnosti.** Mnogi izazovi i mogućnosti novih tehnologija temelje se na njihovim tehničkim značajkama, zbog čega je teško provesti mjere politike ili regulatorna djelovanja bez odgovarajućeg razumijevanja predmetne tehnologije, uključujući rizike i mogućnosti. Taj problem postaje još teži zbog dvojne (ili jedinstvene) namjene koja je inherentno svojstvo mnogih takvih inovacija, što iziskuje šire razumijevanje mogućih međusektorskih učinaka i ovisnosti bilo kojih mjera politike ili regulatornih djelovanja.
- **Povezati zajednice.** U vrijeme sve veće globalne nestabilnosti i nepovjerenja, uz sve više aktera, povećane raspodjele znanja i stručnosti te ograničenijih mogućnosti za tradicionalne oblike regulacije, hitno je potrebno da se različite zajednice okupe i razmjenjuju uvide kako bi se prikupile informacije za njihove programe. To se odnosi na zajednice koje djeluju u različitim sektorima (npr. vlade, industrija, civilno društvo), kao i na zajednice unutar multilateralne strukture koje tradicionalno djeluju u različitim izoliranim skupinama (npr. međunarodna sigurnost, razvoj, digitalna suradnja, kriminal). SECTEC će iskoristiti jedinstveni položaj UNIDIR-a kako bi tradicionalno izolirane skupine radile zajedno u nastojanju da se povežu diskursi koji su sve više međuovisni, povežu zajednice i konsolidira znanje.

PROJEKT

Odgovaranje na izazove i iskorištavanje mogućnosti koje pruža tehnološki napredak u kontekstu mira i sigurnosti složen je zadatak. Općenito je potrebno razumjeti što je

tehnologija, kako bi se mogla upotrebljavati i s kojim učinkom te koji su instrumenti za upravljanje dostupni za usmjeravanje ili kontrolu njezina razvoja i upotrebe. Cilj predloženog projekta pod nazivom „**Poticanje inovacija: razvojne tehnologije i međunarodna sigurnost**” jest istražiti razvoj i primjenu odabranih ključnih razvojnih tehnologija razvoja i upravljati njima te istražiti njihovu važnost za međunarodni mir i sigurnost u okviru triju područja djelovanja opisanih u nastavku.

Za potrebe ovog projekta razvojne tehnologije definiraju se kao tehnologije koje omogućuju ili potiču inovacije, razvoj sposobnosti i veći učinak u drugim područjima primjene obuhvaćenima UNIDIR-ovim radom u okviru SECTEC-a, a to su kibersigurnost, umjetna inteligencija i autonomija te integracija sustava. To je u skladu s [politikom EU-a o ključnim razvojnim tehnologijama](#) kojom se uzima u obzir temeljna uloga tih međusektorskih tehnologija kao pokretača inovacija u svim sektorima i primjenama.

Ovaj će projekt biti usmjeren na mogućnosti i izazove povezane s četirima razvojnim tehnologijama koje se smatraju posebno važnima iz sigurnosne perspektive: **naprednim materijalima** (npr. poluvodiči, mikrotehnologija i nanotehnologija), **dijelovima i komponentama** (npr. mikročipovi, senzori), **infrastrukturuom** (npr. infrastruktura za povezivost sljedeće generacije – 5G i 6G, internet stvari, računalstvo u oblaku, suvereni internet) te **obradom i računalstvom** (npr. računalstvo u oblaku, računalstvo na rubu mreže i kvantno računalstvo).

1. Područje djelovanja br. 1: praćenje trendova i podizanje svijesti o razvoju znanosti i tehnologije

1.1. Svrha

Svrha je ovog područja djelovanja utvrditi i razumjeti nove tehnologije i tehnologije u nastajanju, kao i nove primjene ustaljenih tehnologija. Rad u okviru ovog područja rada u prvom će redu biti usmjeren na to da se oblikovateljima politika i donositeljima odluka pruži pristupačno znanje o tehnološkim područjima koja se preispituju, a koje se temelji na tehnički i znanstveno utemeljenim dokazima.

1.2. Očekivani rezultati:

- a) Veća pripravnost oblikovatelja politika i donositelja odluka s obzirom na izazove i prilike koje donose nove tehnologije i tehnologije u nastajanju.

- b) Bolje razumijevanje poveznica i konvergencije među različitim tehnologijama.
- c) Povećana svijest o potencijalnim rizicima i koristima novih tehnologija te uspostava sposobnosti ranog upozoravanja za države s ograničenim kapacitetom za ispitivanje perspektiva.

1.3. Opis područja djelovanja

Ovim područjem djelovanja obuhvatit će se dvije glavne aktivnosti. Kao prvo, omogućit će uspostavu funkcije **kontinuiranog ispitivanja perspektiva tehnologije** kako bi se osiguralo da se najrelevantniji znanstveni i tehnološki napredak otkrije, pregleda i analizira u ranim fazama razvoja ili primjene. Rezultat te aktivnosti bit će **dvije godišnje zbirke najvažnijih trendova u tehnološkim inovacijama** koji se odnose na međunarodni mir i sigurnost. Nalazima te aktivnosti neće se udvostručiti već će se dopuniti rad obavljen u okviru službenih multilateralnih procesa kao što su Konvencija o zabrani ili ograničenju uporabe određenoga konvencionalnog oružja s pretjeranim traumatskim učinkom ili djelovanjem bez obzira na cilj i njezina *Skupina vladinih stručnjaka za tehnologije u nastajanju u području smrtonosnih autonomnih oružanih sustava* i *Otvorena radna skupina o sigurnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija i njihove uporabe* te će se iskoristiti za doprinos širem skupu relevantnih multilateralnih aktivnosti kao što su godišnje izvješće glavnog tajnika UN-a o [ulozi znanosti i tehnologije u kontekstu međunarodnog mira i sigurnosti](#), [Naš zajednički program](#), uključujući Novi program za mir i sastanak na vrhu o budućnosti 2023.

Druga aktivnost u okviru ovog područja djelovanja uključivat će organizaciju **osam doručaka s temom tehnologije** osmišljenih kako bi se diplomatskoj zajednici u Ženevi i New Yorku svaka tri mjeseca, u neformalnom okružju i izravnoj suradnji sa stručnjacima, ponudila mogućnost učenja i rasprave o posebnim razvojnim tehnologijama relevantnima za međunarodni mir i sigurnost. Svako događanje održat će se dvaput: prvi put fizički u Ženevi, a drugi put virtualno za zajednicu u New Yorku.

2. Područje djelovanja br. 2: razumijevanje učinka znanosti i tehnologije na međunarodni mir i sigurnost

2.1. Svrha

Svrha je ovog područja djelovanja razumjeti kako bi se nove razvojne tehnologije mogle upotrebljavati i kakav bi učinak mogle imati u sigurnosnim kontekstima. Rad u okviru ovog stupa bit će usmjeren i na sve veću konvergenciju različitih tehnologija i njihovih međusektorskih primjena. Konkretno, u tom će se području djelovanja istaknuti kako će napredak u razvojnim tehnologijama oblikovati budućnost sukoba i bojišta.

2.2. Očekivani rezultati:

- a) Donositelji odluka bolje će razumjeti učinak novih razvojnih tehnologija i razvojnih tehnologija u nastajanju na mir i sigurnost.
- b) Veća sposobnost uspostavljanja poveznica i veza među područjima primjene različitih tehnologija, što dovodi do utemeljenijih rasprava o politikama u svim područjima i procesima.
- c) Veća sposobnost utvrđivanja načina za intervencije politike usmjerene na smanjenje rizika novih tehnologija, a da se ne ometaju napredak i inovacije.

2.3. Opis područja djelovanja

Ovo područje rada uključivat će provedbu **četiriju istraživačkih studija**, po jednu za svaku od potkategorija razvojnih tehnologija koje se razmatraju. Cilj svake istraživačke studije bit će predstavljanje same tehnologije i analiza pozitivnih i negativnih učinaka koje bi takva tehnologija mogla imati na međunarodni mir i sigurnost. U okviru metodologije istraživanja koja se upotrebljava za provedbu takvih procjena učinka uzet će se u obzir ne samo vojne sposobnosti, već, ako je to relevantno i primjenjivo, i političke, gospodarske, društvene, tehnološke, pravne i okolišne čimbenike (analiza PESTLE). Rezultat tih istraživačkih studija bit će pisana izvješća sa sažecima koji će biti dostupni na svim službenim jezicima UN-a radi većeg dosega i dostupnosti (prevođenje cijelih izvješća ovisit će o vremenu i raspoloživosti sredstava).

Osim toga, s obzirom na očito složen politički, vojni, pravni i tehnički ekosustav u kojem se takve tehnologije razvijaju i primjenjuju, u okviru ovog područja djelovanja organizirat će se **četiri dijaloga s više dionika** kako bi se dopunile istraživačke aktivnosti i potaknula razmjena mišljenja i prijenos znanja među

različitim zajednicama dionika. Format tih saziva bit će hibridan i vremenski prilagođen kako bi bio dostupan publici diljem svijeta.

3. Područje djelovanja br.3: modernizacija nadzora naoružanja i osmišljavanje odgovorâ u području upravljanja za 21. stoljeće

3.1. Svrha

Svrha je ovog područja djelovanja istražiti predstavljaju li nove razvojne tehnologije nove izazove u upravljanju i, ako je tome tako, kako se tradicionalni instrumenti za nadzor naoružanja mogu modernizirati kako bi se prevladalo te izazove. Osim toga, u okviru ovog područja djelovanja istražiti će se komplementarnost tradicionalnih mjera za nadzor naoružanja sa širim mjerama upravljanja tehnologijom kojima se može doprinijeti postizanju istih ciljeva sigurnosti, stabilnosti, smanjenja rizika i neširenja oružja.

3.2. Očekivani rezultati

- a) Bolje razumijevanje mogućih prednosti i ograničenja postojećih instrumenata za nadzor naoružanja u preispitivanju novih tehnologija i tehnologija u nastajanju.
- b) Bolje razumijevanje šireg skupa instrumenata za upravljanje tehnologijom (npr. industrijski standardi, mehanizmi samoregulacije) i načina na koji međunarodna sigurnosna zajednica može iskoristiti takve instrumente za postizanje mirnijeg, stabilnijeg i sigurnijeg svijeta.
- c) Uzajamno obogaćivanje znanja među sektorima putem neformalne razmjene, otvoreno svim državama članicama UN-a, industriji i civilnom društvu u cjelini.

3.3. Opis područja djelovanja

Ovo područje djelovanja temeljit će se na nalazima područja djelovanja br. 2 kako bi se analiza odabranih razvojnih tehnologija dodatno proširila s pomoću **četiriju dodatnih istraživačkih studija** usmjerenih na posebne izazove u području upravljanja i potencijalne odgovore politika. Slično kao za područje djelovanja br. 2, svaka istraživačka studija dopunit će se namjenskim **dijalogom s više dionika** koji će se održati u hibridnom formatu

kako bi se izvukle pouke iz različitih sektora koje se mogu upotrijebiti za poboljšanje odgovora međunarodne sigurnosne politike.

Osim toga, ovo će područje djelovanja uključivati konceptualizaciju i ranu izradu **interaktivne infografike** kojom se omogućuju utvrđivanje i mapiranje relevantnih alata i instrumenata za nadzor naoružanja i šire upravljanje tehnologijom za odabrane razvojne tehnologije na regionalnoj i međunarodnoj razini. Ova će aktivnost služiti za ispitivanje metodologije za utvrđivanje primjenjivih i relevantnih instrumenata i određivanje prioriteta u pogledu njih, kao i za različite mogućnosti vizualizacije podataka. Infografika će biti objavljena na posebnoj internetskoj stranici UNIDIR-a.